No. 1637 Zaterdag 15 Mei 1915. 32ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag. Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER B. L. BOGAERS

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

OPENINGSREDE

VAN Z.H.E.G.

Mr. Th. I. A. Nuijens

GOUVERNEUR DER KOLONIE CURAÇAO

Mijne Heeren!

Ik waardeer het voorrecht hier wederom in Uw midden te mogen verschijnen, om, ingevolge art. 77 van het regeeringsreglement, Uwe vergadering voor het nieuwe zittingjaar te openen.

Het afgeloopen jaar was, vooral voor de benedenwindsche eilanden, zeer ongunstig. Toch hebben wij alle reden om dankbaar te zijn jegens den goeden God, wijl wij konden blijven buiten den vreeselijken strijd, die in zoovele landen van Europa woedt.

Ook moet het ons tot dankbaarheid stemmen, dat wij, door den steun, ons door de Regeering in het Moederland verleend, vooral in den beginne, de gevolgen van den oorlog niet zwaarder hebben gevoeld; wat anders in eene kolonie als de onze, die zoo weinig ressources van zich zelve heeft, en in droge jaren, voor de voorziening van levensmiddelen, geheel op den invoer van buiten is aangewezen, zeer zeker het geval zou zijn geweest.

Doordat de oogst voor 1914 zoo goed als geheel mislukt was, ontstond er op Aruba en Bonaire, en ook in de buitendistricten van Curaçao, veel armoede.

Het volk moest geheel leven van wat het door zijn arbeid verdiende, en voor zeer velen was er, helaas, geen werk te vinden.

Dit deed zich het zwaarst gevoelen op Aruba, waar de Aruba phosphaat-maatschappij, die haar werkzaamheden den laatsten tijd zeer belangrijk had moeten inkrimpen, dezen in September geheel stopzette.

Daarbij kwam, dat talrijke arbeiders van Aruba, die gewoon waren naar de bananenplantages in Columbia te gaan, ook daar geen werk konden krijgen, omdat er, wegens den oorlog, de uitvoer van bananen was gestaakt.

Bovendien was er, door de langdurige droogte, ook op de aloëvelden zoo goed als niets te verdienen.

Ook op Bonaire was de werkeloosheid onder de bevolking zeer groot, en eveneens in een deel der buitendistricten van Curaçao; deels als een gevolg van de malaise in handel en scheepvaart, deels doordat er, tengevolge van de langdurige droogte, op de plantages te weinig werk was.

Gelukkig kon er tijdig worden ingegrepen, om door werkverschaffing, het geven van beschuiten aan de arme schoolkinderen, en het uitdeelen van gelden of levensmiddelen aan zieken, ouden van dagen, en allen, die tot werken onbekwaam waren, den nood voldoende te lenigen.

Ook ditmaal weer kwam ons het Moederland, ofschoon daar zelf zooveel te geven viel voor tal van doeleinden, toch weer op de meest milddadige wijze ter hulpe; waarvoor wij inderdaad bijna niet dankbaar genoeg kunnen zijn.

De hoop, dat, na eenige slechte jaren de oogst voor 1915 eindelijk weer eens goed zou zijn, en de armoede daardoor spoedig zou verdwijnen, werd helaas niet verwezenlijkt.

Doordat de regens uitbleven, mislukte ook de oogst voor dit jaar zoo goed als geheel, waarvan het gevolg is, dat de armoede nog maanden zal voortduren.

Wel kwam er in de laatste maand, door de zware regens, die er op de drie benedenwindsche eilanden vielen, een kleine verandering ten goede, doordat er volop drinkwater kwam en voorloopig weer voedsel voor het vee, doch voor den oogst waren die regens van geen belang. Hoogstens zullen er, als ze aanhouden, wat boonen en rankvruchten kunnen worden geteeld.

Op de bovenwindsche eilanden was de toestand gelukkig beter; doch ook voor St. Martin en St. Eustatius was 1914 geen voordeelig jaar. De Cultures leden er door een lange droogte. Alleen op Saba regende het voldoende.

Orde en rust werden in de kolonie niet verstoord.

Naar verbetering van het onderwijs, zoowel het openbaar als het bijzonder, werd voortdurend gestreefd. Om dat doel nog beter te kunnen bereiken, werd er hier benoemd een inspecteur van het onderwijs.

Voor wat handel en scheepvaart betreft, waren de eerste zeven maanden van het jaar zeer gunstig te noemen Ook hier deed echter de oorlog zijn nadeeligen invloed gevoelen, zoodat de voorsprong, die in de eerste maanden op het jaar te voren was behaald, in de volgende maanden geheel verloren ging.

De invoer bleef met f 107,542, de uitvoer met f 115,417 en de doorvoer met 7400 ton van 1000 KG. bij 1913 ten achter.

Het aantal schepen, dat onze haven binnenliep, was in 1914 vijfendertig minder dan in 1913.

Ook het vreemdelingenverkeer verminderde, nadat de oorlog was uitgebroken, aanmerkelijk.

De invoer van steenkolen bedroeg in het afgeloopen jaar 57,515 ton, tegen 54,035 ton in 1913. De uitvoer was echter iets minder.

De scheepsbouw beteekende in 1914 niet veel. Op Curaçao werd er één, op Bonaire werden er drie kotters gebouwd.

Voor de hoedenindustrie was het afgeloopen jaar ongunstig Er werd uitgevoerd voor een bedrag van f 488,482, terwijl die uitvoer in 1913 eene som van f 678,708 had bedragen.

Voor den landbouw was, zooals reeds boven is aangegeven, het afgeloopen jaar, op de benedenwindsche eilanden, bijzonder slecht. Maïs en boonen en rankvruchten werden er zoo goed als niet geteeld. De dividivi bracht voldoende op, doch de prijs ervan was langen tijd zeer laag.

Van oranjeschillen alleen waren opbrengst en prijs redelijk.

Op St. Martin en St. Eustatius liep het met de katoencultuur volstrekt niet mee. De droogte deed den oogst schraal zijn en de oorlog drukte, vooral in den beginne, zeer den prijs van het artikel.

De limoenaanplant op St. Martin leed eveneens door de droogte, waardoor vele jonge plantjes stierven.

Toch blijkt uit het feit, dat daar vijf planters toe zijn overgegaan, om zes hectaren met limoenen te beplanten, wel, dat men die cultuur er loonend acht.

Voor Saba, waar de regenval normaal was, was het jaar 1914 niet slecht.

In Holland heeft zich een maatschappij gevormd „De Cultuur-Maatschappij der Nederlandsche Antillen," die, op St. Eustatius, katoen, en misschien ook sisal aan zal planten, wat voor de economische ontwikkeling van het eiland van veel belang zal kunnen zijn.

De sisalaanplant op Mount-Pleasant leed veel door de langdurige droogte.

Op het struisvogelpark „Albertina" is men over den gang der zaken tevreden, en verwacht men dat de onderneming zal blijken levensvatbaar te zijn.

De afzet van zout was in 1914 op Curaçao iets beter dan in 1913; de prijs echter bleef laag. Op Bonaire was de opbrengst der zoutpannen ongeveer even groot als in 1913, doch de uitvoer was bijna 2,000,000 KG. minder. Op St. Martin was de uitvoer in het afgeloopen jaar belangrijk meer dan in 1913, doch de oogst belangrijk kleiner.

De proeven van het vischvervoer van Aruba naar Curaçao werden een tijd lang gestaakt, doch worden, nu er ook op Curaçao een behoorlijk koelhuis is, weer voortgezet.

Met den sistematischen damaanleg, waarvan het nut hoe langer hoe meer blijkt, werd geregeld voortgegaan.

De Aruba Phosphaat-Maatschappij staakte in 1914 haar werkzaamheden, wat voor de arme bevolking een groot nadeel is. In de vergadering van 29 September werd besloten tot de ontbinding der vennootschap over te gaan.

Op Curaçao werd de exploitatie van de Santa Barbara-mijnen krachtig voortgezet. Na het uitbreken van den oorlog scheen het eerst alsof de uitvoer voorloopig zou moeten worden gestaakt, doch spoedig kwam hierin een verandering ten goede. Met acht schepen werd er in 1914 15,430,600 KG. 1ste klasse phosphaat uitgevoerd. Op het oogenblik werken in de mijnen ongeveer 200 arbeiders.

Met de werkzaamheden ter verbetering van den havenmond ging het helaas niet naar wensch. Het springen van de rots bleek hier eigenaardige moeilijkheden op te leveren, daar de grond, die te hard is om, zonder losgemaakt te zijn, te worden opgebaggerd, te zacht en te elastisch schijnt te zijn om veel op dynamiet te reageeren.

Aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën werd de toestemming gevraagd om het werk alsnog te mogen aanbesteden, ten einde geen tijd meer te verliezen met het laten uitkomen van boormachines, etc, etc., waarvan men van te voren niet zeker weet, dat zij wel de gewenschte resultaten zullen hebben.

De stations voor D. T. werkten geregeld. Dat op Curaçao werd getransformeerd in een fluitvonkenstation.

Ik eindig, Mijne Heeren, met den wensch, dat onder Gods onmisbaren zegen, het nieuwe zittingjaar vruchtbaar moge zijn voor het welzijn der kolonie.

Ik verklaar de vergadering van den Kolonialen Raad voor het nieuwe zittingjaar geopend.

De Nieuwe Begrooting

IN DEN

Kolonialen Raad.

Onder groote belangstelling van het Publiek, hield de Koloniale Raad Zaterdagavond ten 8 ure een openbare zitting ter behandeling van de nieuwe begrooting.

Onder voorzitterschap van den Heer MY. S. L. MADURO waren 9 leden aanwezig. De Heer SUTHERLAND is buitenlands, de Heer GORSIRA op reis naar Colon, de Heer FORBES had bericht gezonden verhinderd te wezen.

Na de notulen der vorige vergadering te hebben goedgekeurd en de ingekomen stukken te hebben voorgelezen, vroeg de Voorzitter het oordeel der leden over het nieuw Ontwerp tot Wijziging der Verordening op In- uit- en doorvoer. De leden vonden het niet noodig dit Ontwerp nog afzonderlijk in de Afdeelingen te bespreken, zoodat het dienzelfden avond na de Begrooting in behandeling zou komen.

De Voorzitter heette de Heeren Gemachtigden van den Gouverneur welkom, hun de verzekering gevend, dat de Raad dankbaar zou wezen voor elk advies en met belangstelling luisteren zou naar wat zij in het midden hadden te brengen. Zij genoten volledige vrijheid tot spreken, welke hun gaarne zou gegeven worden, zoo dikwijls zij den wensch daartoe zouden te kennen geven.

Daarna verklaarde de Voorzitter de algemeene beraadslaging over de Begrooting geopend.

De Heer **Ed. S. Lansberg** vroeg en verkreeg het eerst 't woord: De ernstige tijdsomstandigheden waarin wij verkeeren zijn er niet naar, dat men veel denken kan aan de bevordering onzer zedelijke en stoffelijke belangen De oorlogstoestand vraagt alle aandacht.

Wij voelen maar al te goed, dat het lot van Nederland in dezen krijg, ook het lot van Curaçao wezen zal. Moederland en Koloniën zullen eenzelfde lot deelen Dankbaar zijn wij derhalve, dat Nederland tot dusverre buiten den oorlog blijven kon. Dankbaar jegens de Hooge Regeering in het Moederland voor haar wijs en voorzichtig beleid; dankbaar ook jegens het Koloniaal Bestuur voor de goede maatregelen zoo bij tijds getroffen. Overtuigd derhalve, dat deze oorlogstoestand aan het Bestuur zware eischen stelt, en de grootste waakzaamheid vordert, meent Spreker toch eerlijk en openhartig te mogen zeggen wat er verkeerd gaat in de Kolonie. Kritiek zal ook in deze tijdsomstandigheden nuttig kunnen zijn, mits er geen stremming in den gang van zaken gebracht worde.

Als het meest gewichtige meende de Heer LANSBERG het eerst te moeten klagen over de schromelijke overdrijving in de kranten door de Roomsch Katholieke Geestelijkheid, met name Pater POIESZ bij de aanvrage om hulp voor Curaçao. De stukken waren vreeselijk opgeschroefd en gaven den indruk, dat wij hier den hongerdood nabij waren.

Hoe is het mogelijk, dat er zulk een armoede heerscht, als men de arme bevolking ziet pronken met mooie kleeren, dassen en strikken, als men hen tochten ziet maken in auto's en geregeld hun danspartijen ziet houden. Op Aruba en Bonaire kan de toestand ook zoo erg niet wezen, want er wordt daar braaf gedronken.

De officieele statistieken wijzen uit, dat in het zoogenaamde armoedig jaar 1914 op Bonaire de inkomsten der accijnzen 13 % en op Aruba zelfs 30 % hooger waren, dan in hetzelfde laatste kwartaal van 1913.

Ook de wijze van noodleniging staat den Heer LANSBERG niet aan. Men weet niet, of de gelden wel in handen komt van wie het noodig hebben. Op de armenscholen werd reeds sinds maanden beschuit uitgedeeld zonder te onderzoeken, of dit wel noodig is. Als men daarbij een beetje meer de zuinigheid betrachtte, zou er veel geld voor betere doeleinden kunnen besteed worden.

De Heer LANSBERG verlangt van den Gemachtigde geen antwoord, omdat hij geen gelegenheid had dit alles eerst in de Afdeelingen te behandelen, waardoor er ook geen melding van gemaakt kon worden in de gewisselde stukken.

Het onderwerp *Onderwijs* is uitgeput, daarover valt niets nieuws te zeggen; maar toch meent Spreker nog even te mogen releveeren, dat dezelfde moeilijkheden van het thuis niet hooren spreken der Nederlandsche taal evenzeer bestaat voor de Wilhelminaschool als voor de Hendrik school. Hoe kan men dan verklaren, dat de meisjes zooveel beter Hollandsch spreken dan de jongens, ja het onderling na schooltijd praten, geheel uit eigen beweging?

Ook wil Spreker even aangeven, de redenen waarom de leden van den Kolonialen Raad beter bevoegd zouden zijn dan Prof. Dr. KRAUS tot een oordeel over het onderwijs in de Kolonie.

Prof. Dr. KRAUS heeft slechts vluchtig een paar scholen bezocht. Nu kan men onmogelijk in een half uur tijds een goed oordeel vormen over een school, al is men nog zoo knap Maar de Raad ziet jaren achtereen de resultaten van het onderwijs en kan de vorderingen van het eene jaar met die van het andere vergelijken. Daarom kunnen de leden van den Raad wel een oordeel vormen over den aard van het onderwijs, ook al zijn ze minder knap.

Door de benoeming van den nieuwen Inspecteur zijn we, gelukkig, op den goeden weg gekomen. De fouten worden onderzocht en er wordt getracht die te verbeteren.

De vluchtigheid heeft Prof. Dr. KRAUS ook booze parten gespeeld in zijn beoordeeling van de hoedenindustrie. De Professor heeft daar bepaald een heel verkeerden kijk op, anders had hij den Heer HENRIQUEZ niet zooveel lof kunnen toezwaaien, gelijk hij nu goed vond te doen.

De verdiensten der arme vlechtsters zijn uiterst treurig. Een hoed wordt verkocht tegen 22½ cts., aan stroo moet 12½ cts. besteed worden, zoodat de arme moeder voor haar vijf of zes kinderen een dubbeltje per dag kan verdienen Zulk een industrie verdient toch geen steun, noch lof of aanbeveling!

Spreker heeft den tijd gekend, dat er 50 cts. voor een hoed werd betaald. Toen was er aardig wat te verdienen bij de hoedenindustrie; maar dat was lang vóór de Heer HENRIQUEZ er zelfs aan dacht zich aan deze nijverheid te wijden.

Wat heeft de Heer HENRIQUEZ dan toch gedaan, dat hij zou verdienen zoo hoog geprezen te worden? Waarom niet veeleer hulde gebracht aan de Curaçaosche Maatschappij tot bevordering van Landbouw, enz. die deze industrie opnieuw gebracht heeft onder het volk!

Wat de havenwerken betreft, kan de Heer LANSBERG de Kolonie slechts geluk wenschen met het besluit van den Gouverneur, dat ze dan toch eindelijk zullen worden aanbesteed. Had men dit op advies van den Raad maar eerder gedaan, veel geld ware bespaard en men was op tijd klaar geweest. Nu komt men wellicht te laat.

De Heer **F. W. P. Winkel** vraagt vervolgens het woord om te pleiten voor een vaste aanstelling van een adviseur voor de visscherijzaken.

De visscherij kan nog veel verbeterd worden en een rijke bron van inkomsten worden. Maar dan moet men den Adviseur voor goed aanstellen en niet aan een bepaalden tijd binden, dan is de tijd te kort om de noodige proeven te kunnen nemen. Het nieuwe arbeidsveld is ruim, men gunne den adviseur tijd dit te ontginnen.

Daar dit punt niet in de stukken werd behandeld, verlangt Spreker geen antwoord van den Gemachtigde.

Vervolgens behandelt de Heer WINKEL de havenwerken en constateert het feit, dat reeds in 1910 bij behandeling der Begrooting voor 1911 de Koloniale Raad geadviseerd heeft het werk aan te besteden. Het Bestuur komt nu eindelijk ook tot de conclusie, dat het noodzakelijk is de verbetering onzer haven aan te besteden. Intusschen is er zoo goed als niets aan onze haven gedaan en werd er meer dan een kwart millioen gulden nutteloos weggesmeten. Nu zitten we opgescheept met dure machines, waar we niet veel aan hebben. Hoeveel beter had het Bestuur gehandeld, als het indertijd geluisterd had naar het advies van den Raad, die blijk heeft gegeven een goeden kijk op de zaken te hebben. Toch durfde Prof. Dr. KRAUS twee jaar geleden in de Eerste Kamer der Staten Generaal ons verwijten, dat de Raad te weinig belangstelling toonde en remmend werkte op de uitvoering der verbeteringen.

In het belang der scheepvaart stelt Spreker voor aan de Oostzijde der Haven het zand weg te laten nemen door den zandzuiger. Die komt dan ook nog zoowat tot zijn recht en kan ten minste dienst doen om verdere verzanding tegen te gaan.

Prof. Dr. KRAUS is hier 10 Maart 1914 aangekomen en 19 Maart d.a.v. vertrokken. In dien korten tijd heeft de Professor de havenwerken herhaaldelijk bezocht, maar heeft toch ook nog gelegenheid gevonden eenige scholen te bezoeken. Nu is het Spreker echter niet duidelijk, hoe de Heer Dr. KRAUS bij zulk een vluchtig

bezoek zich een behoorlijk oordeel heeft kunnen vormen over de Hendrikschool in het bizonder en over het onderwijs in het algemeen. Hoe kan Prof Dr. Kraus nu verklaren, dat de Katholieke Gouverneur het Openbaar Onderwijs niet tegenwerkt? Is dat oordeel niet wat lichtvaardig uitgesproken? Daarbij! Prof. Dr. Kraus was tijdens zijn bezoek bijna voortdurend in gezelschap van personen uit een en denzelfden kring en heeft zijn inlichtingen tamelijk wel van één zijde ontvangen. Natuurlijk geeft de Gouverneur Dr. Kraus gelijk en wordt diens oordeel en uitspraak hoog aangeslagen. Maar dat oordeel was eenzijdig en niet vrij van partijdigheid door de bronnen waaruit het geput werd.

In de officiëele stukken wordt ontkend, dat de Politie op sommige gedeelten van de stad slechts zelden gevonden wordt. Maar de feiten waarover geklaagd is, werden geconstateerd door leden van den Kolonialen Raad. Die mogen zoo maar niet op zij geschoven worden met een breed gebaar naar de officiëele inlichtingen. De Heer Winkel heeft veel persoonlijk waargenomen en zal niet dulden, dat eenvoudig wordt ontkend, wat hij bevestigt. Men zou beter doen met eens wat meer te luisteren naar niet officiëele inlichtingen, dan zou men heel wat beter op de hoogte komen en de dienst ook beter worden waargenomen. Inplaats van ontkenning der feiten had lid Winkel verwacht, dat een onderzoek ware ingesteld en maatregelen waren genomen ter verbetering.

In het algemeen meent de Heer Winkel zijn verbazing te mogen uitspreken, dat het Bestuur zoo weinig vertrouwen stelt in den Raad, die er geen belang bij heeft over verkeerdheden te klagen. Een zeer verkeerde uitwerking moet dat niet achten der opmerkingen van den Raad hebben bij de ondergeschikten. En het Bestuur zelf vormt nu dikwijls een heel verkeerd oordeel, omdat het geen rekening houdt met buitenambtelijke inlichtingen.

Maar de Koloniale Raad is een college van ingezetenen, wien het wel en wee evengoed ter harte gaat als het Bestuur. Als men eens wat meer naar den Raad wilde luisteren zouden verschillende zaken veel beter marcheeren.

Met vreugde heeft spreker het Verslag van den Inspecteur van het Onderwijs begroet en ziet daaruit, dat ook deze autoriteit de resultaten slechts matig kan noemen. De Raad heeft dus wel gelijk gehad met zijn klachten over het onderwijs en in 't bijzonder over de Hendrikschool. De Gouverneur geeft nu zelf toe, dat die school in den laatsten tijd minder is geworden. Waarom heeft de Gouverneur niet reeds eerder naar den Raad geluisterd en zich slechts gestoord aan het oordeel der Autoriteiten. De redeneering van den Gouverneur, welke bewijzen moet, dat het Hollandsch minder goed gekend moet worden, kan Spreker niet volgen. Behalve dat het Nederlandsch de voertaal is bij alle vakken, behalve de vreemde talen, ontvangen de leerlingen nog negen jaar lang les in de Nederlandsche taal; in de Engelsche 6, in de Spaansche 5 en in de Fransche en Duitsche 4 jaar. De taal die ze het meest leerden, kennen de leerlingen het minst, en Spaansch en Engelsch, wat ze minder geleerd hebben zouden ze beter kennen, omdat ze die taal thuis hooren spreken.

Deze bewering van den Gouverneur is onjuist. De jongens der Hendrikschool kennen de vreemde talen nog slechter dan de Hollandsche. Ook is het een legende, dat Spaansch en Engelsch veel in den familiekring gesproken zou worden. De Families waar thuis Spaansch en Engelsch gesproken wordt, zijn veel gemakkelijker te tellen dan die waar Hollandsch wordt gesproken.

Maar toegegeven, dat dit de reden is van het minder goed Hollandsch spreken der leerlingen van de Hendrikschool, de meisjes van de Wilhelminaschool komen toch uit dezelfde huishoudens en die spreken het veel beter!

De resultaten der Bijzondere lagere Scholen noemt de Inspecteur zeer matig. Heel veel is dat niet.

De Raad heeft ook hier weer gelijk. Maar Spreker hoopt dat het advies van den Inspecteur zal worden opgevolgd en men wat meer werk zal maken van schrijven met potlood en inkt op papier.

De Steller van het Verslag drukt zich zeer zacht uit in zijn oordeel over de Normaalschool, want daar zijn de resultaten bepaald zeer slecht.

Dat een schoolautoriteit beter bevoegd is tot oordeelen over het onderwijs, geeft Spreker toe, als men dit oordeel beperkt tot de school zelve; een buitenstaander is echter beter in staat te beoordeelen wat de kinderen nu eigenlijk geleerd hebben voor het leven, voor den strijd om het bestaan, voor hun kostwinning. Liever had de Heer Winkel een bemoedigend rapport gezien, maar het is in het belang der Ouders, die hun goed geld er voor geven, en in het belang der kinderen, dat gewezen wordt op de fouten, die het onderwijs aankleven. De erkenning dezer fouten is het begin der verbetering.

Spreker betreurt, dat de schoolstrijd langzamerhand ontaard is in een politieken strijd, wat voor een deel geschiedde bij het protest, uitgebracht door de Schoolcommissie.

Maar laat ons nu eens objectief oordeelen Het jaarrapport van Schoolopziener en Schoolcommissie was altijd goed. De Katholieke leden van den Raad, de Heeren Sutherland en Zeppenfeldt hebben eenige scholen bezocht en noemen de resultaten schitterend.

Dat was gevaarlijke overdrijving, welke ten gevolge had, dat bestaande fouten niet hersteld werden en het onderwijs niet werd verbeterd.

Gelukkig zijn we thans op den goeden weg.

Een wijziging der schoolverordening wordt in uitzicht gesteld, de schoolopziener werd vervangen door een Inspecteur. Het schooltoezicht zal hervormd worden.

In dit verband brengt de Heer Winkel dank aan den Heer D. de Marchena Jr., de man, die in het belang zijner geboorteplaats de aandacht der Regeering in Nederland heeft gevestigd op de verkeerde toestanden hier in de Kolonie. De Koloniale Raad heeft reeds getoond dit optreden van den Heer de Marchena te waardeeren door hem te kiezen als tweeden Candidaat voor een vacature in den Kolonialen Raad.

DE OORLOG.

Met ware Titanenkracht weerstaat Duitschland zijn talrijke vijanden; waar hij optreedt verspreid hij schrik en ontsteltenis; mededoogen kent hij niet, maar slingert zijn gloeiend lood ver weg ter vernieling, waar hij dit noodig oordeelt.

De duikbooten-actie was de voorgaande week zeer levendig; bijna iederen dag werden er een paar schepen tot zinken gebracht, soms drie, vier per dag. Een dezer schepen was de *Lusitania*, een der grootste en prachtigste booten, die de passagiers in vier en een halven dag van New York naar Londen bracht Door twee torpedo's getroffen, zonk het zeekasteel naar de diepte; meer dan 1100 menschen verloren hierbij het leven.

In dienzelfden tijd, dat de Duitsche onderzeeërs zoo hevig optraden in de Noordzee, ging een andere divisie hunner duikbooten in de Oostzee naar de kust van Rusland. Gesteund door het landleger werd de zeevesting Libau gebombardeerd en ingenomen Deze inname wordt door andere berichten weer tegengesproken, maar het kan niet worden betwijfeld, of de Duitsche onderzeeërs zijn werkelijk in de Oostzee bezig, terwijl het Duitsche leger druk opereert in Koerland.

Tegelijkertijd strijden Duitschers en Oostenrijkers zeer hevig tegen de Russen in Gallicië, waar echter geen van beiden eenig voordeel wisten te behalen, maar wel aan weerskanten zeer veel manschappen verloren.

Het hoofdgevecht in het Westen wordt nog altijd om en nabij de grens van België en Frankrijk gevoerd. Daar schijnen de Duitschers thans minder gelukkig te zijn geweest. Ze werden uit een zeer voordeelige stelling verdreven en hun verbindingslijn werd zoo goed als doorgesneden.

De Vlaamsche Leeuwen hebben zich daar buitengewoon dapper gedragen, ofschoon de Duitschers toch ook wel eens een brokje wisten terug te winnen, wat hun reeds ontnomen was.

Over het algemeen echter is en blijft hier het voordeel aan den kant der Verbondenen.

Hoewel langzaam, de Duitschers verliezen hier terrein, en vooral, mooie posities.

Tusschen Nieuwpoort en Dixmuiden spannen zich de Belgen ook dapper in om hun verloren Vaderland te heroveren.

In plaats van naar Calais, moet de Duitscher uit Dixmuiden, terug naar Ostende. Heel hard stoort hij zich echter niet aan den wensch der Belgen, maar schiet van tijd tot tijd nog eens op Duinkerken.

De Zeppelins hebben weer eens gevlogen boven de Engelsche kust en boven Parijs, veel meer dan een oogenblikkelijke sensatie veroorzaken ze niet.

In de Dardanellen zijn de Verbondenen weer wat verder doorgedrongen en zijn nu gekomen tot de engste vernauwing dezer zeestraat die daar ± 1 Mijl is. 't Is knap werk, maar nog niet af.

Italië is nog altijd buiten den strijd, maar houdt zich toch wel gevechtklaar.

Niemand kan echter nog met zekerheid zeggen, tegen wien het nu gaan zal. Oogenschijnlijk gaat het tegen Oostenrijk.

China en Japan doen verstandig en worden dikke vrinden.

Amerika vindt het vreeselijk erg, dat 119 Amerikanen met de *Lusitania* vergaan zijn, waaronder vele personen van invloed, behoorend tot de geldaristocratie. Maar meer dan een eisch tot spijtbetuiging en een aanbod tot schadevergoeding zal moeilijk gevraagd kunnen worden De storm van verontwaardiging in de Amerikaansche Pers zal wel weer luwen.

Er valt te veel geld te verdienen in dezen oorlog voor de buitenstaanders.

De houding van Italie.

De Romeinsche correspondent van *Het Centrum* schrijft:

„Dat Rusland met leede oogen de onderhandelingen van Italië met Oostenrijk aanziet, kan niemand onbekend zijn of verwonderen."

„Sedert jaren eigent Rusland zich het beschermheerschap toe over alle Slavische volkeren en het wil zijn invloed doen gelden tot aan de Adriatische Zee."

„Hetgeen reeds vroeger door Sazonoff in een interview verklaard werd over de Adriatische Zeekusten, wordt nu door de groote Russische bladen, die wel wat vroeg overwinning roepen, duidelijk gemaakt Triëst, Istria, Dalmacië behooren aan de Slaven en hun inlijving bij Italië zou niets minder dan een ergerlijk feit zijn Aldus de *Nowoje Vremja*."

„Het aan Rusland getrouwe Servië moet tot prijs zijner getrouwheid uitbreiding van grondgebied krijgen tot aan de Adriatische Zee, en de kusten van Dalmacië zijn hiervoor door de natuur aangewezen."

„Volgens de Russische bladen is Rusland geneigd die wettige verlangens van Servië te voldoen en daarom moet men reeds nu aan Italië te kennen geven, dat zijne pogingen om het Italiaansche gedeelte van Oostenrijk te bemachtigen vruchteloos zullen zijn. Deze Italiaansche verlangens kanten zich lijnrecht tegen de belangen van het Slavische ras, en bijzonder wat Triëst aangaat, zou de verwezenlijking van de Italiaansche plannen aan het groote Servië den weg naar de zee afsluiten."

„Voor Italië dreigt dus, meer dan het Teutonisch, het Slavisch gevaar. Aan de grenzen van Italië zou zich een macht ontwikkelen, die geheel ten dienste van den Russischen invloed, de onafhankelijkheid van het koninkrijk ernstig in gevaar zou brengen"

„Crispi destijds en na hem andere staatslieden hadden dit Russisch-Slavisch gevaar voorzien, en dit was een der redenen, die hen noopten, het bondgenootschap met Oostenrijk en Duitschland te sluiten en steeds te vernieuwen."

„Ook nu reeds blijkt, hoe verstandig Italië gedaan heeft, zich niet hals over kop in een oorlog met Oostenrijk te storten, welks vruchten door Rusland zouden betwist geworden zijn."

Aldus de Romeinsche corresp.

Het schijnt dus wel, dat de Russen ook overmatig optimistische inzichten hebben in den afloop van den oorlog.

De Romeinsche correspondent van *Het Centrum* schrijft verder:

Een bizondere Engelsche diplomatieke zending zal dezer dagen te Rome aankomen, aan wier hoofd zeer waarschijnlijk Lord Roseberry zal staan. De Engelsche gezant te Rome Sir Rodd is reeds met de Italiaansche regeering overeengekomen over grondslagen van een nieuwe verstandhouding tusschen de beide landen. Blijven nog te regelen enkele vragen over bijzonderheden, welke verschillende ook neutrale Balkan staten aangaan Het gaat voornamelijk over Oostersche en Middellandsche zee-quaestie. Men vreest echter dat op 't laatste oogenblik Rusland een spaak in het wiel zal steken. Om dit te voorkomen en de plannen der Engelsche regeering meer kracht bij te zetten zou de bizondere Engelsche zending moeten dienen, Aldus de Agenzia Nazionale.

In politieke kringen is men van meening dat de „entente" tusschen Engeland en Rusland op 't oogenblik veel te wenschen overlaat.

Tot zoover de Corr.

Zou misschien de staking der actie aan de Dardanellen met deze verstoring der Engelsch-Russische betrekkingen samenhangen?

Engelsche bladen wijzen op het feit, dat de bemanning van den Duitschen onderzeer *U 31*, die kort na elkander een Russisch en een Engelsch schip tot zinken bracht, tegen de bemanning van het eerste zeer beleefd was; tegen de Engelschen niet.

De *Petit Parisien* spreekt zijn vreugde uit, dat een officiëele Russische nota een einde maakt aan de noodelooze polemiek der Italiaansche en Russische bladen.

Inzake de Adriatische Zee wenscht de Russische regeering ieders rechten en belangen te beschermen. Zij zal nooit tegen de wettige aspiraties van Italië handelen.

Het blad schrijft:

Wanneer Oostenrijk-Hongarije thans ook afzonderlijk vrede zou willen sluiten zou 't dit niet kunnen, omdat Duitschland teneinde zijn lot in handen te houden de diabolische handigheid had het in oorlog te doen geraken met België.

En vrede tusschen Oostenrijk en België kan inderdaad niet worden gesloten, dan nadat België zijn grondgebied en zijn onafhankelijkheid terug heeft, en tot dat oogenblik zullen de bondgenooten geen vrede teekenen, waaraan België niet deelneemt.

In een duikboot.

De luitenant ter zee Klaus Hansen, commandant van de Duitsche duikboot „U 16" gaf volgens de „N. Crt." aan een correspondent van de „New York World" volgende beschrijving van het leven aan boord der onderzeeërs. Het stelt eischen aan iemands zenuwen, die lang niet iedereen verdragen kan. Als de nabijheid van den vijand of het weer het noodzakelijk maken dat wij onderduiken, dan wordt eerst de boot zorgvuldig gesloten, dan den luchtdruk tot een paar atmosferen opgevoerd; ik let eenige minuten lang op den barometer, om te zien of de druk niet vermindert; indien niet, dan bewijst dit, dat de sluiting luchtdicht is en dus waterdicht, en we duiken. Zoolang we onderzee varen heerscht er doodelijke stilte in de boot. De electrische machines loopen geruischloos, het water is een goede geluidsleider en het komt herhaaldelijk voor, dat we de schroef hooren van een schip, dat over ons heen gaat. Wij staren naar kaart en kompas. Wanneer de lucht warm wordt en slecht, gemengd als die is met de geuren van olie en van de machine, dan wordt de atmosfeer dikwijls afschuwelijk en een geweldige slaperigheid poogt zich van ons meester te maken. Het vraagt de uiterste wilskracht, vooral voor nog ongeoefenden, om wakker te blijven. Ik heb mannen aan boord gehad, die de eerste 3 dagen niet aten omdat zij geen oogenblik wilden verliezen, dat aan den slaap kon worden gegeven. Ondanks de chemische reiniging van de atmosfeer, wordt de lucht erg slecht; dat heeft voor menigeen hetzelfde gevolg als het stampen van een schip op de golven en veroorzaakt zeeziekte. Men vertelt wel, dat de menschen in een onderzeeër niet zeeziek worden, maar dat is niet waar. Als het weer of de nabijheid van vijanden ons dwingt lang beneden te blijven, zoodat de lucht buitengewoon slecht wordt, dan krijgt iedereen, behalve zij die dienst doen, de order stil te gaan liggen en absoluut geen onnoodige bewegingen te maken, want bewegingen zouden oorzaak zijn, dat de longen meer zuurstof gebruiken en zuurstof is voor den onderzeeër, wat water is voor een reiziger in de woestijn. Daar we geen vuur kunnen aanmaken, omdat het vuur zuurstof noodig heeft en de electrische kracht van de accumulatoren te kostbaar is om voor het koken te worden gebruikt, krijgen we koud eten als we onder water zijn.

Zooals u gezien hebt is er zoomin een kombuis als een eetkamer in een duikboot. Het verblijf dag aan dag in zoo enge ruimte, waar je nauwelijks je beenen eens kunt uitstrekken, de voortdurende waakzaamheid, vragen ontzettende inspanning Ik heb soms 8 uur aan één stuk zitten of staan te kijken door de periskoop, totdat mijn oogen en mijn hoofd pijn deden. Als de bemanning doodop is, gaan we liggen slapen op den bodem. De boot deint dan dikwijls als een wieg, zachtjes schommelend. Voordat we weer opstijgen, beveel ik altijd, dat er eenige minuten gezwegen wordt om te hooren, of er ook schroeven in de buurt draaien.

De journalist vroeg, wat voor een gewaarwording het was, als er een torpedo gelanceerd werd. „Dat is," was het antwoord, „inderdaad een spookachtig gevoel. Te zien en niet gezien te worden. Ik ben langs schepen gevaren, waar ik officieren op de brug, passagiers aan dek zag, die geen flauwe notitie hadden van onze nabijheid. Het succes van het lanceeren van een torpedo, hangt af van een absoluut harmonisch functioneeren van bemanning en machinerie. Je kunt een duikboot vergelijken met een menschelijk lichaam. De commandant aan de periskoop is hersenen en oogen, de leden der bemanning dat zijn de verschillende belangrijke zenuw-centra, de machinerie de verschillende ledematen en hun functies.

De boot en de bemanning moeten onmiddellijk gehoorzamen aan elk bevel, zooals het lichaam onmiddellijk reageert op de hersenen."

„En wat is het grootste gevaar voor den onderzeeër?"

„Er is er maar één: het water; steeds bestaat het gevaar van een lek, en dan ben je verloren."

De duikbooten zijn geheelonthouders. Ze zijn zoo „droog" als Kansas City. Alleen in de medicijnkast zijn enkele spiritushoudende geneesmiddelen. Anders komt er geen druppel alcohol. Een dokter hebben we zoo min noodig als een begrafenisvereeniging. De commandant speelt voor dokter, en als er iets verkeerd gaat als we onder water zijn, kan geen dokter ons helpen en we hebben onze doodkist bij ons.

De „U 16" is iets kleiner dan de „U 32", waarvan Hansen vroeger kapitein was. De eerste boot heeft een orkest van 3 mondharmonica's, een triangel en een harmonica. De mondharmonica's mogen ze beneden niet spelen, omdat die onnoodzakelijkerwijze lucht zouden gebruiken. Hansen ontkende, dat hij een torpedo zou hebben afgeschoten op de „Laërtes", die hem in Februari ontliep. „Zoo verkwistend zijn wij niet met torpedo's," zeide hij. De nieuwe onderzeeërs kunnen zooveel grooter snelheid ontwikkelen, dat zij een boot met een normale snelheid kunnen inhalen. Hansen vertelde nog, dat hij eenmaal 13 dagen, eenmaal 21 dagen weg was geweest, maar weigerde te zeggen, of dat een record was. Hoelang de nieuwe booten onder konden blijven, wilde hij ook niet zeggen. Naar aanleiding van het bericht, dat de Engelschen de duikbootmannen niet als gewone gevangenen zouden behandelen, zei deze officier, dat hij dit niet wilde gelooven, daar zij immers alleen hun orders gehoorzamen. „Maar zelfs," zeide hij, „al wilden ze ons ophangen, dat zal er ons niet van afbrengen, onzen plicht te doen."

Om den Hartmannsweilerkop.

De officiëele Fransche ooggetuige geeft een levendige beschrijving van de bestorming van den Hartmannsweilerkop.

Hij herinnert, dat een Fransche voorhoede daar in Januari door den honger verplicht was zich over te geven. Dadelijk weer aan te vallen was onmogelijk. Dus begonnen de Franschen methodische voorbereidingen om steen voor steen de onzichtbare vesting te vernielen, waaruit de Duitschers de dalen bestreken en met doodelijke nauwkeurigheid hun geschut afvuurden. De mist, die veel in de Vogezen hangt, maakte de taak zeer moeilijk.

De Franschen maakten loopgraven, richtten gedekte verblijven in, stelden geschut op en vielen op het eind van Februari aan, maar de Duitschers, in de bosschen ingegraven, weken slechts een honderd meter. Er werden nog meer weloverwogen voorbereidingen getroffen, waarbij na een hevig geschutvuur en een schitterende bestorming door de jagers eenige vijandelijke loopgraven werden genomen.

Dit dreef de Duitschers tot woede. Twee regimenten, die ze daar hadden, voerden in den loop van 5 Maart tot vier maal toe stoutmoedige tegenaanvallen uit, en den volgenden dag nog twee maal. Nog twee uitvallen werden door ons geschutvuur neergemaaid.

Nu waren wij aan de winnende hand. De kanonniers hadden met geduld en moed hun taak geleerd. In de bosschen op de hellingen was er meer dan 50 K M telefoondraad gespannen.

Vier uur lang schoot de artillerie. Met buitengewone nauwkeurigheid wierp zwaar en licht geschut honderden tonnen bommen en granaten op den vijand Officieren in de voorste linie leidden het vuur; Men zag stukken doode Duitschers; wapenen en zandzakken tusschen de boomen weggeslingerd. Er kwam algeheele ontsteltenis onder den vijand.

De Franschen drongen woedend op en vermeesterden twee linies loopgraven en maakten vele gevangenen. De jagers rukten van den vleugel even onstuimig aan, namen loopgraven, sloegen twee tegenaanvallen af en nestelden zich op den vermeesterden grond.

Den volgenden dag was het bedrijvig in de Duitsche loopgraven. Bajonetten en helmen waren de voorteekenen van een grooten tegenaanval. Met verbijsterende snelheid vond ons geschut weer als den vorigen dag de vijandelijke loopgraven. Wij zagen menschen en hun uitrusting in de lucht geslingerd. De Duitsche verliezen moeten ontzettend zijn geweest.

De nacht van 25 Maart ging ongestoord voorbij. Toen de 26ste Maart de dag voor den grooten storm aanbrak, merkten de Franschen met

vreugde, dat de mist, die weken lang de Duitschers had begunstigd, voor de stralen der zon optrok. Alles was gereed. Van dit oogenblik af aan ontrolde het drama zich met werktuigelijke regelmatigheid. Een uiterste krachtsinspanning was noodig om ons van den top meester te maken.

Tusschen ons en ons doel lagen op zijn minst drie linies loopgraven, versterkt met blokhuizen, waarin machinegeweren waren opgesteld. De boomen bedekten nog de verdedigingswerken van den vijand. Fransch geschut van alle soorten braakten hun vuur over de Duitschers uit. Denneboomen stortten om. De heele grond raakte vol gaten. Men hoorde de smartkreten der Duitschers. Dekkingen en munitiewagens vlogen in de lucht. Onmeedoogend ging vier uur lang het verwoestingswerk voort.

Toen tastte de infanterie met een prachtigen stormloop den top aan. De jagers veroverden met behulp van handgranaten de loopgraven op den rechtervleugel. Andere troepen drongen links op. De artillerie bestreek de oostelijke hellingen volkomen en bracht verwarring onder de Duitschers.

Zoo vermeesterden wij den geheelen Hartmannsweilerkop. In hun ontstuimigen aanval drongen de Franschen tot over den top heen, waar zij zich sedert geducht hebben verschanst.

Dien avond viel de sneeuw. Ze dekte de gevallenen met een witte wade. Zoo is de geschiedenis van de verovering van den Hartmannsweiler. Zij zal blijven behooren tot de schoonste bladzijden van den bergoorlog. Van nu af aan lag het heele dal ten Oosten onder ons vuur.

Onder de sneeuw werden 700 doode Duitschers geteld. Wij namen er ook een groot aantal gevangen en maakten veel buit.

Berichten uit de Kolonie.

Een Pauselijk decreet

onderteekend door Kard. Gasparri, schrijft voor, dat in alle kerken der wereld gedurende de Meimaand, na de gewone oefeningen ter eere van de H. Maagd, het gebed voor den vrede, opgesteld door den H. Vader, zal gebeden worden.

Buiten den aflaat van 300 dagen, reeds vroeger aan het gebed gehecht door Z. H., kunnen de geloovigen, die twintig dagen der maand het gebed van den H. Vader gebeden hebben, op de gewone voorwaarden een vollen aflaat verdienen.

Onderwijs.

Verleden Zaterdag heeft de Eerw. Fr. LEOPOLD met gunstig gevolg examen afgelegd als Onderwijzer 3e klasse.

Onze gelukwenschen.

Koloniale Raad.

De Nieuwe Begrooting werd door den Kolonialen Raad zonder discussie of hoofdelijke stemming aangenomen. Alleen de Algemeene Beschouwingen gaven aanleiding tot een soms vrij hevig debat.

Dinsdagmorgen heeft de Gouverneur met de gebruikelijke plechtigheid het nieuwe zittingjaar geopend. Om den ernst der tijden bleef het vlaggen op Openbare Gebouwen en schepen in de haven achterwege.

Des avonds bood de Heer Gouverneur een diner aan de Leden van den Raad van Bestuur en van den Kolonialen Raad, en aan de Gemachtigden van den Gouverneur.

Sterfte op Aruba.

Hoe buitengewoon de sterfte is op Aruba, kan men opmaken uit de volgende vergelijking.

Er stierven op Aruba

In 1908	totaal	159.
In 1909	„	109.
In 1910	„	94.
In 1911	„	133.
In 1912	„	252.
In 1913	„	190.

Gedurende de laatst verloopen 8 maanden van droogte en werkeloosheid stierven op Aruba:

In September	1914	totaal	26.
In October	„	„	29.
In November	„	„	20.
In December	„	„	31.
In Januari	1915	„	40.
In Februari	„	„	30.
In Maart	„	„	45.
In April	„	„	38.
		totaal	259.

In 8 maanden tijds dus nog meer dan gedurende het geheele rampspoedige jaar 1912, toen het sterftecijfer een ongekende hoogte bereikte.

Het gebrek op Aruba moet toch wel buitengewoon groot zijn, als er zooveel slachtoffers vallen.

Dankbetuiging.

De redactie ontvangt geregeld couranten, brochures en losse bladen over den oorlog; het is niet wel doenlijk telkens de ontvangst van dit alles te berichten en den afzenders beleefden dank te zeggen.

Wij blijven ons voortdurend aanbevelen voor de welwillende toezending bij:

Het Consulaat van België op Curaçao,
De Heer HENRY en JAMES JONES,
Chambre de Comerce de Paris,
Hamburger Nachrichten,
German Informacion Service,
alsmede bij de Onbekende Particulieren, die meermalen de vriendelijkheid hadden ons een of ander belangrijk document toe te zenden.

De Lusitania.

Deze snelstoomer der *Cunard-Line*, groot 30,396 ton, is verleden Zaterdag door een Duitschen onderzeeër in den grond geboord op zijn tocht van New-York naar Engeland. Er waren 1915 personen aan boord, waaronder 1255 passagiers, 1145 verdronken, 119 waren Amerikanen. Dit schip werd getorpedeerd zonder voorafgaande waarschuwing. In Engeland en Amerika is de verontwaardiging der bevolking zeer groot. Duitschland werpt alle schuld op Engeland. Men kende het gevaar en was vooraf gewaarschuwd.

Onze Financiën.

Gedurende het eerste kwartaal van dit jaar kwam op Curaçao aan *belastingen* in f 82,757.47, dat is f 15.000 minder dan verleden jaar in hetzelfde tijdperk.

Aan accijns op gedistilleerd, wijn en bier werd ± f 4000 minder ontvangen en aan successierecht f 8000 minder.

De *inkomsten van onderscheiden aard* beliepen gedurende het 1e kwartaal van dit jaar f 64,916 28½ of ruim f 32.000 meer dan verleden jaar. De achterstand aan *belasting* werd dus dubbel ingehaald.

Het groote verschil komt van de Curaçaosche Bank, die ruim f 24.000 meer ontving. Ook waren er ruim f 10 000 andere, niet te specificeeren ontvangsten.

Influenza.

Oppassen voor den stofregen! De Influenza is in 't land, en tast kinderen zoowel als volwassenen aan.

Automobiel.

Gisterenmorgen reed de Heer C. S. GORSIRA JPEZ. per auto naar *Mount Pleasant*, vergezeld van zijn dochtertje en den Heer C. Z. DE HASETH. Op de hoogte van *Jan Doret* brak er een wiel en kantelde de auto. Alleen de Heer GORSIRA bekwam eenige verwondingen aan hoofd en been, de overigen kwamen met den schrik vrij.

Dr. C. ZEPPENFELDT was spoedig ter plaatse en vervoerde den zieke naar diens woning in de stad.

Onze beste wenschen voor een spoedig herstel van den Heer GORSIRA.

Men verzoekt ons de aandacht der Chauffeurs te vestigen op de nieuwe verordening van 4 Mei ll.

De snelheden van 12 K.M. 20 en 35 per uur, voor de stad, de breedere wegen en buiten, zijn door de Wet niet voorgeschreven, maar toegestaan.

Men moet niet zoo hard rijden, maar mag het; doch ook niet harder.

's Avonds schijnt men op de buitenwegen wel eens veel harder te rijden. Dat is dubbel gevaarlijk. Voorsichtig, Chauffeurs, niet te wild, dan wordt het woest.

De Havenwerken.

Nu de verbetering van onze haven zal worden aanbesteed, hopen wij, dat de werkzaamheden niet geheel stop gezet zullen worden.

Waarom?

Er zal nog een heele tijd verloopen, vóór dat de aannemer aan 't werk kan gaan.

De toestemming van den Minister is nog niet ingekomen. Best mogelijk, dat dit verlof tot aanbesteden niet zoo grifweg gegeven wordt.

Stel echter, dat er vandaag of morgen telegrafisch bericht komt dat de noodige toestemming verleend is, wat kan er dan gedaan worden?

Een publieke aanbesteding kan worden uitgeschreven, of hier in de buurt een aannemer worden gezocht, die de noodige machines dichter bij de hand heeft.

Die aannemer moet dan eerst zelf poolshoogte gaan nemen om in staat te zijn omvang, duur en kosten der werkzaamheden te kunnen berekenen.

Eerst daarna kan hij een voorstel doen.

Dan volgt het heen en weer geschrijf, of gesein van en naar Holland over de noodige gelden. De Minister op zijn beurt kan zoo maar niet een paar ton, of een half millioen toestaan, wie weet wat het werk nog kosten zal, maar moet de Staten Generaal daarover raadplegen.

Hoeveel tijd zal met dat alles gemoeid zijn?

En moet dan al dien tijd het werk maar stil liggen?

Terwijl de kans toch blijft bestaan, dat het aanbesteden te veel geld zal kosten en niet kan worden toegestaan.

Prof. KRAUS heeft immers gezegd, dat we volgens zijn methode klaar zullen komen, maar slechts uiterst langzaam zullen vorderen.

De langzame voortgang der werkzaamheden zijn voorzien en gewild.

Prof. KRAUS heeft immers verklaard, dat het werk veel vlugger KAN, maar dat dit te duur zou worden voor Curaçao.

We zouden derhalve in overweging willen geven: Werk rustig door volgens de Kraus-methode tot op den dag, dat het contract met den aannemer gesloten is.

Stuit dit contract op moeilijkheden, dan hebben we een half jaar stil gelegen en moeten toch weer beginnen. Wat onder eigen beheer gedaan wordt, is altijd winst en maakt het aanbesteden goedkooper.

Officiëele berichten.

Het door den Gezaghebber van St. Martin N. G. aan den onderwijzer 3de klasse, L. Conner, om gewichtige redenen verleend verlof van acht dagen is goedgekeurd.

Aan den heer A. R Kirby is wegens vertrek van St. Martin N. G. eervol ontslag verleend als voorzitter van den voogdijraad aldaar en als zoodanig is benoemd de heer C. Mc. I. Darrell.

Aan den seinmeester op het fort Nassau, A. Hasselmeyer is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend; de seinwachter W. Galmeyer is tijdelijk aangewezen als seinmeester en Chevalier Croes tijdelijk als seinwachter.

De Gouverneur heeft een quarantaine van 10 dagen, met inbegrip van de reis, vastgesteld tegen schepen komende van Havana, wegens het voorkomen van gevallen van pest aldaar, met bepaling, dat schepen, die aldaar buiten communicatie met den wal alleen passagiers en mails lossen en mails innemen, terstond tot het vrije verkeer zullen worden toegelaten na door den Stadsgeneesheer onbesmet bevonden te zijn.

Aan den kommies 2de klasse der belastingen alhier, Armando L. Pieters, is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

Lodvy Juan Antonio (2), Martina Baak, Hilodia Balochi, H H Chapman, Quiterio Dias, G Bakker, Clemans Domacase, Francisca De Jonhg, Maria de Minerva Lindor, Santos Echeveria, Duncan Mc Trines, Jeni Iselk, Leopol Janga, Carmen Kroon, Ansito Leito Manning & Co, Alfoncio Martijn, C F Muskus & Co, Florentina Santiago, Paulina Señor, Lode Wet.

Aangeteekende stukken: L M P Berends c o Curaçao Trading Co, Dania & Co, Helena Carlota Dania, R Ph Dania-Scopesa, M A de Boer c o Curaçao Trading Co, Reneta Haslip, Anjel J C Henriques, R J Hoijer, Esterlinda Jesurun, David Dovale Mendes, Enrique R Torres, Gonzalo Rosas (rebut) W H Schotborgh, Augusto V Douyon (rebut.)

Drukwerk & Co.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 14 Mei 1915.

AARDNOTEN (Pindas) per KG	—
ZOUT per vat van 180 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.30
id. per KG. 2e kw.	„ 0.40
HUIDEN per K.G.	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G.	„ 0.80
WOL per K.G.	„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.50
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„ 0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).	
Kwaliteit No. 1 per dosijn	„ 3.
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3,12½
„ „ 2 „ „	„ 5.
„ „ 3 „ „	—
„ „ 3 „ „	—
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„ —.
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ „ 1 van 25 c.M. of minder	f

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

18 ratten.

Buitenland.

China en Japan.

Het uitbreken van een oorlog tusschen Japan en China is gelukkig bezworen. De correspondent van „Daily Telegraph" te Peking seinde dat, tengevolge van China's krachtige protesten tegen de inbreuk op de gesloten verdragen door de aanwezigheid van talrijke Japansche troepen, inzonderheid op het verdrag van Portsmouth, waarbij het aantal troepen dat Rusland en Japan in Mantsjoerije mogen hebben, wordt vastgesteld, Japan een verzoeningsgezinde nota aan China heeft gezonden, waarvan reeds de invloed merkbaar is bij de diplomatieke onderhandelingen, zoodat de hoop weer levendig geworden is, dat een accoordje zal worden getroffen alvorens het tot nieuwe verwikkelingen komt.

Dat de Berlijnsche pers gaarne een oorlog tusschen Japan en China zou zien uitbreken, wijl daardoor de verhouding van het op land- en machtverovering uitgaande Japan tot Rusland, Engeland en ook tot de Ver. Staten een kritiek karakter zou aannemen — ligt voor de hand!

China, Japan en...... Engeland.

De eerste minister Okoema verklaarde in een interview, dat de onderhandelingen tusschen China en Japan een bevredigend verloop nemen en waarschijnlijk ten spoedigste tot een resultaat zullen leiden.

De voorstellen van Japan waren, volgens den minister, volkomen in overeenstemming met de bepalingen van het verbond tusschen Engeland en Japan en de overeenkomsten met andere mogendheden. Okoema verklaarde verder, dat Duitsche belanghebbenden opzettelijk pogingen in het werk hebben gesteld, om Japan's houding in een verkeerd daglicht te stellen. Japan had om niets anders gevraagd, dan om Sjantoeng, dat China reeds aan Duitschland had toegestaan.

Het eenige, wat de Duitschers hadden bereikt, was, dat zij de Chineesche agitatoren hadden aangemoedigd.

* * *

Omtrent Japan's optreden tegen China schrijft het Engelsche weekblad „The Nation" na melding te hebben gemaakt van de Russische kritiek op Japan's eischen:

„Wat Engeland betreft, het komt ons voor, dat de vriendschappelijke weg tevens de openlijke weg is. Japan zou verkeerd doen door al zijn eischen door te zetten. Ze omvatten zoowel een rijke en welvoorziene lijst van concessies op nijverheidsgebied, als plaatselijke voorrechten en de erkenning van Japansche „invloedssferen", en bereiken hun hoogtepunt in een algemeen veto op chineesche leeningen en officieële benoemingen, dat veel weg heeft van een aanspraak op suzereiniteit. Het is heel wel mogelijk, dat Japan in staat zal zijn dit program zonder ernstigen tegenstand uit te voeren — zoolang de oorlog duurt. Maar het kan moeilijk onverschillig zijn voor Engeland's gevoelens, en nog belangrijker dan onze gevoelens zijn onze financiën, want Japan is afhankelijk van buitenlandsche leeningen. De grondslag van het Engelsch-Japansche bondgenootschap was bovendien de formeele waarborg, door beide mogendheden gegeven, om de onaantastbaarheid en onafhankelijkheid van China te eerbiedigen en te verdedigen."

Een Duitscher over Oostenrijkers en Russen.

Aan het Oostelijk front schijnt voorloopig nog het zwaartepunt van den strijd te liggen.

De militaire medewerker van het „Berl. Tagebl." majoor Morath, had in het oorlogsperskwartier een onderhoud met den chef van den Oostenrijkschen generalen staf, Konrad von Hotzendorff en deze vertelde:

Een stille heldenmacht strijdt sedert geruimen tijd in de Karpathen tegen een ontzettende overmacht. Hier dient aan toegevoegd, dat nog niet algemeen bekend is, hoe in het eerste stadium van den oorlog zich een groot gedeelte van de 109 Russische infanteriedivisies en 39 cavaleriedivisies op de 40 Oostenrijksch-Hongaarsche infanteriedivisies en 11 cavaleriedivisies wierp, om na deze te hebben verpletterd zich tegen Duitschland te richten. In hardnekkige dapperheid, onder de allermoeilijkste voorwaarden van oorlogsvoering hebben de Oostenrijksche troepen hun bloed bij stroomen vergoten, maar zij hebben hun taak vervuld en de Russen gedurende 8 maanden opgehouden. Evenals in Galicië heeft op het noordelijk oorlogsterrein een wisseling van offensief en defensief plaats en iederen keer is het ook daar de Russische overmacht, waarop de meest hoopvolle Duitsche stormaanvallen stuiten.

Aan de „Wiener Allg. Ztg." meldt men uit Boekarest: In Zuid- en Midden-Rusland werd het spoorwegverkeer geheel ten dienste van het opperbevel gesteld. Naar het heet, worden de Russische legers van het eene front naar het andere gezonden. De verliezen in de Karpathen geleden door de Russen zijn zoo zwaar, dat geheele regimenten zijn verdwenen volgens Boekarester bladen.

Maar de vraag is, of die verliezen kunnen worden aangevuld. En in verband daarmee is merkwaardig een artikel van prof. Vogt in de „Tägliche Rundschau", waarin hij waarschuwt tegen de lichtvaardige wijze, waarop de Duitsche pers het soms voorstelt, als zou de kracht der Russen binnenkort zijn uitgeput.

„De kort-en-bondige onderstelling — schrijft hij — dat Rusland reeds zoo goed als geknauwd is, is gewoonlijk

gegrond op de oude sprookjes over de met zand gevulde granaten en inmaakblikken en de papieren zolen, die in onze voorstelling van de Russische legeruitrusting een al te breede ruimte hebben ingenomen. Vele beschouwingen over de verliezen (der Russen) vermeien zich in vermetele berekeningen, maar de hoop op de uitputting van menschen en materieel van het Russische leger kan wegens de kracht, waarmee het totdusver oorlog voert, ondanks de geweldige verspilling van manschappen en munitie, geen aanspraak maken van met de feiten in overeenstemming te zijn. Mededeelingen, dat de Russische rijksweer (landstorm) zonder wapenen naar de grens wordt gestuurd, en zich daar enkel met de geweren van gesneuvelden, wier plaatsen zij inneemt, kan uitrusten, hebben vermoedelijk hun grond in de fantastische verhalen van krijgsgevangen Russen, die er begrijpelijkerwijs belang bij hebben, den overwinnaar naar den mond te praten." Van die argumenten blijft, op de keper bezien, niet veel over. De Russen hebben zeer veel geleerd van den oorlog in Mantsjoerije. De verduisteringen hebben lang niet meer den fabelachtigen omvang van vroeger. De Duitsche troepen in het Oosten hebben de ervaring opgedaan, dat de Russische troepen niet alleen voor hun taak berekend, maar ook voortreffelijk uitgerust zijn en dat de Russische intendance goed functioneert. De buit, bij de Masoerische meren door de Duitschers genomen, leerde, dat de uitrusting van den troep ook met betrekking tot het materieel, dat niet rechtstreeks voor den strijd dient, als winterkleeren, veldkeukens, ambulance–treinen, nog altijd voortreffelijk is.

Het Russische volk is volgens den hoogleeraar in de laatste tien jaren met straffe hand militair georganiseerd en heeft vooral defensief altijd voortreffelijk gevochten. Het menschenmateriaal van Rusland voor het leger is relatief veel geringer dan het Duitsche, maar Rusland is en blijft een kolos, welks reservekrachten grooter zijn dan de Duitschers zich oorspronkelijk voorstelden.

Even onjuist blijkt bij nader toezien, wat er over de inwendige uitputting van Rusland zoo al gezegd is. Reeds voor het begin van den oorlog zijn er vele profeten geweest, die voorspelden, dat na de eerste nederlaag van het Russische leger achter zijn rug een omwenteling zou uitbreken. Daar is niets van uitgekomen.

Zeer sceptisch is prof. Vogt ook ten aanzien van de verwachting, dat Rusland economisch ineen zal zakken.

De hoofdzaak blijft altoos het verzekeren van het bestaan en de voeding van het eigen volk, en in dit opzich lijdt Rusland niet onder gebrek aan levensmiddelen, maar onder de moeilijkheden die zijn uitvoerhandel ondervindt. Het is zelfs denkbaar, dat het binnenland van Rusland van de gevolgen van den oorlog veel minder merkt, dan andere in den oorlog gewikkelde landen. De eenvoudige boerenbevolking pleegt dan ook in vredestijd van de hand in den tand te leven. Uit den tijd van den Russisch–Japanschen oorlog kent men geloofwaardige berichten, volgens welke uitgestrekte streken van Rusland nauwelijks kennis kregen van hetgeen er gebeurde. Er kan dan ook nu geen sprake van zijn, dat het land in zijn bestaansvoorwaarden bedreigd wordt.

Daarbij komt, dat het met ongelooflijke energie en een voor Rusland ongewone nauwgezetheid doorgezette alcoholverbod een groote versterking van 't weerstandsvermogen ten gevolge heeft. De getallen wijzen uit, dat de z.g. „dronken betooging", van Rusland in een nuchtere veranderd is. De groote vermindering van de opbrengst van de rijksmiddelen ten gevolge van de afschaffing van Witte's alcoholmonopolie (600 millioen roebels in een jaar) beteekent veeleer een versterking van 's landsphysiek weerstandsvermogen, dan een verzwakking.

Eigenlijk schijnt dit paradox, want zulk een groote verbeurte van geld moest nu voor Rusland noodlottig zijn. Maar men moet zich ook herinneren welke ontzaglijke schatten Rusland bezit, wat een rijkdommen de kloosters hebben, waarvan de matige belasting de regeering kortgeleden 210 millioen roebels heeft verschaft. Men moet zich herinneren, hoe buitengewoon snel na de volkomen financieele uitputting van den Russisch Japanschen oorlog de Russische Staat zich herstelde en zich kon verheffen tot een van de landen, die het rijkst aan goud waren, — men moet aan dit alles denken, om niet te vergeten, dat zulk een rijk en dientengevolge onverwoestbaar land ook altijd weer kans heeft, om crediet te vinden. Zoo heeft nu ook weer de Morgangroep met echt Amerikaansche outzijdigheid reeds het noodige geld voorgeschoten om de in Amerika gedane oorlogsleveranties mee te betalen.

Aldus een samenvatting van het artikel door de *N. H. Ct.*

Gebrek aan Koper.

Aan de „Tel." wordt geschreven over de schaarschte aan koper:

Het zal voor de Duitschers spoedig onmogelijk worden, te voldoen aan de eischen door het geweldig verbruik van dit metaal voor oorlogsdoeleinden gesteld. Evenmin kunnen zij aan het bijna volstrekt gemis aan nitraat en salpeter voor de fabricatie van kruit of springstoffen noodig materiaal tegemoet komen.

Het gebrek aan munitie voor de Duitsche artillerie is reeds sedert den slag aan de Yser merkbaar. Het blijkt uit verklaringen van krijgsgevangen officieren en op hen gevonden legerorders, dat het aantal schoten, welke de batterijen mogen losseen streng beperkt is en zuinigheid in 't gebruik van munitie dringend door het hoofdkwartier is voorgeschreven.

Voorts is geconstateerd, dat de hoedanigheid der projectielen gaande weg minder wordt. Vele springen niet, en de ontploffing van tal van kartets-granaten is nauwelijks krachtig genoeg, om den stalen wand te doen scheuren, terwijl de kartetskogels zonder kracht slechts enkele meters worden weggeslingerd.

Wij hebben vóór ons verschillende types van granaten op verschillende tijdstippen opgeraapt. De laatst gevonden zijn van gietstaal van zeer slechte kwaliteit, dat er meer als slakken dan als zuiver metaal uitziet.

De tijddoppen zijn niet meer van koper, maar uit een mengsel van phosphorbrons en messing vervaardigd, wat op een overhaaste fabricatie en het gebruik van gelegenheids-metalen wijst.

Bekendmaking.

Het publiek wordt herinnerd aan Art. 2 der Verordening van 31 October 1901, 29 Januari 1902 (P. B 1902 No. 7), thans luidende:

„Iedere hond moet voorzien zijn van:

1o. een halsband met een metalen plaat, waarop vermeld staat de naam des eigenaars;

2o. een aan den halsband vast te hechten penning, welks vorm en opschrift jaarlijks in de maand Mei door den Procureur-generaal worden bepaald en welke, op vertoon van eene door den ontvanger afgegeven quitantie, waaruit blijkt, dat de in art. 1 bedoelde belasting is betaald, vanwege het plaatselijk hoofd der politie tegen den kostenden prijs wordt verstrekt."

De penning, waarop 's Rijks wapen voorkomt, zal dit belastingjaar den vorm van een bel en tot opschrift hebben het getal 1915 boven, en het volgnummer onder het wapen, en aan de achterzijde het figuur van een hond.

De penningen zijn aan de hoofdwacht van politie in de Willemstad verkrijgbaar tegen betaling van tien centen.

Curaçao, den 1sten Mei 1915.

De Procureur-generaal,

J. B. Gorsira.

Mevr. de Wed. Elias S. L. Maduro

heeft de eer kennis te geven, dat de voltrekking van het huwelijk van hare dochter

Rebecca Deborah

met den Heer

Joshua M. L. Maduro

zal plaats hebben op Donderdag, 20 Mei 1915. Na de inzegening om 7 30 P. M. in de Synagoge „Mikvé Israël", zal zij gaarne ten harent, Concordia-plein No. 7, de gelukwenschen ontvangen van hare vrienden en kennissen, wordende allen hierbij beleefdelijk verzocht deze kennisgeving wel te willen beschouwen als eene personeele uitnoodiging.

Curaçao, 14 Mei 1915.

Próspero Baiz en Echtgenoote

hebben het genoegen aan hunne vrienden kennis te geven, dat de voltrekking van het huwelijk hunner dochter

EDITH RACHEL

met den Heer

MONTEFIORE LEVY MADURO

plaats zal vinden op Zaterdag 22 dezer.
Het burgerlijk huwelijk zal op het Raadhuis om 7 ure s'avonds plaats hebben, en de Godsdienstige inzegening van het huwelijk om 7½ ure s'avonds in de Synagoge „Mikvé Israël".
Het zal hun hoogst aangenaam wezen dienzelfden avond ten 8 ure felicitaciën te ontvangen ten hunnen woonhuize, Scharlooweg No 23.
Men wordt verzocht deze, de eenige kennisgeving, wel te willen beschouwen als eene personeele uitnoodiging.

Curaçao, den 14den Mei 1915.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 8 MEI — 22 MEI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Zulia	S S Morris	8 Mei	New York	8 Mei	Maracaibo
Merida	A Johanson	12 „	Maracaibo	10 „	La Guayra
Merida	A Johanson	12 „	La Guayra	13 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	13 „	Maracaibo	13 „	New York
Philadelphia	H Hichborn	13 „	New York	13 „	La Guayra
Pr d Nederland	N A de Boer	13 „	New-York	14 „	Amsterdam
Commewijne	D Haasnoot	15 „	Amsterdam	16 „	New-York
Philadelphia	H Hichborn	19 „	La Guayra	19 „	New-York
Merida	A Johanson	19 „	Maracaibo	20 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	22 „	New York	22 „	Maracaibo
Rau	Borve	8 Mei	Norfolk	11 Mei	Cuba
Siena	Minetti	13 „	Colón	13 „	Génova
Montevideo	A Cormellas	16 „	Colon	16 „	Barcelona
Albanian	T Watmough	12 „	Liverpool	14 „	Liverpool
Heelsum	Zeven	14 „	Las Palmas	15 „	Sta Barbara

Schoeners.	Aankomst	van	Schoeners.	Vertrek	naar.
Pluma de Oro	8 Mei	Vela de Coro	*Pr Juliana H*	8 Mei	Bonaire
Refugio H	8 „	Aruba	*Refugio H*	11 „	Aruba
Camia H	10 „	Maracaibo	*Maria Leoncita*	11 „	Aruba
Favorita V	10 „	Pto Cabello	*Pluma de Oro V*	12 „	Vela de Coro
Maria Leoncita	10 „	Aruba	*Virginia H*	12 „	Vela de Coro
Clara C	11 „	Rio Hacha	*Estelle H*	15 „	Boyw. Eil.
Amadeo V	12 „	Maracaibo	*Nereida H*	16 „	Barahona
Nereida H	12 „	St Domingo			
Maria H	12 „	Maracaibo			
Abeona H	12 „	Vela de Coro			
Edna v Pickels	12 „	Mobile			